

Andrási Benedek

Őrhelyemre állok...¹

„Őrhelyemre állok, odaállok a bástyára, figyelek,
várva, hogy mit szól hozzám és mit felel panaszomra.”

(Hab 2,1)

Ünneplő Gyülekezet! Kedves Testvéreim!

Van egy olyan vers, mely életem egy adott pontjától kezdődően végigkísérte/végigkísértette életem alakulását. A verset középiskolai tanulmányaim befejezésekor néhai magyartanárom és igazgatóm adta kezembe, és arra kért, hogy a ballagási ünnepély alkalmával azt szavaljam el a székelyudvarhelyi református templomban. Szilágyi Domokosnak a *Hétmérőföldes csizma* című verséről van szó, mely így hangzik:

„Jócskán stilizált világgal:
éles kontúrokkal és
éles fény-árnyékkal kellett
megküzdenem – érdekeltek
bölcс kínjaid, megismerés!
Érdekeltek – s fájni kezdtek.
Hát erre nem számítottam.
(Komolyan végződött ez is,
mint minden, amibe könnyű
kaland-kedvvel belefogtam).
Külön szem kellett minden színre,
külön fül minden neszre-zajra,
s kellett a Kunst der Fuge,
hogy szívemet beiktassa
a világ összefüggéseibe,

¹ Elhangzott Brassóban, 2016. október 2-án a beiktató istentiszteleten.

s kellett a hétmérföldes-csizma-
hit, kellett a suhanás
kábulata, szédülete,
hogy felrúgjak mindent, ami
– úgy vélem – hét mérfölddel hátra-
maradt, tisztuljon – tűzzel is! –
végre az ember szép világa;
– igen: kellett a lobogás,
mely minden „semmisségen” túlvisz –,
míg – vigyázat, hohó,
hogy meg ne perzseljük magunkat is! –
Naggyá nőttem érenyeimben,
hibáimban is nagy vagyok.
Ha lassabban is, mint szeretném,
de csak előre haladok,
s minden fájást muszáj megfájnóm,
ha szívem leég is tövig –
mert ez a föld a szívem földje.
És hát dolgozom, addig is,
amíg lábam beletörik
a negyvenkettes félcipőbe.”

Amint említettem, e verssel kapcsolatban az az érzésem, hogy végigkísérte/ végigkísértette egész életemet. Mert a megismerés „bölcs kínjai” már gyermekkoromban elkezdtek érdekelni, Alsósófalván, a szülői házban, ahol tanár szüleim minden segítséget megadtak ahhoz, hogy megküzdhessek a jócskán stilizált világgal, az éles fény-árnyékkal és az éles kontúrokkal. Tőlük tanulhattam meg, hogy külön szem kell minden színre és külön fül minden neszre-zajra, és ők nevelték belém a hétmérföldes csizma-hitet is.

A suhanás kábulatát és szédületét Székelyudvarhelyen és Kolozsvárott, középiskolai és egyetemi tanulmányaim alatt ismerhettem és élhettem meg, és 15 évvel ezelőtt úgy érkezhettem meg Székelykeresztúrra, hogy e suhanás szédületében és kábulatában igyekeztem felrúgni mindent, ami hét mérfölddel hátra-
maradt, és a költővel együtt vallhatom: *„Hát erre nem számítottam. / (Komolyan végződött ez is, / mint minden, amibe könnyű / kaland-kedvvel belefogtam).”*

Alsósófalva – Székelyudvarhely – Kolozsvár – Székelykeresztúr, négy helység, mely meghatározó volt életemben. Négy helység, ahová gyönyörű emlékek fűznek, ahonnan számos rokon, barát, osztálytárs, évfolyamtárs, tanár, profesz-

szor és egyházi előljáró segített munkámban, és ahonnan eljuthattam jelenlegi őrhelyemre, a brassói óvárosi unitárius gyülekezet lelkészi állásába.

És ugyancsak e négy helység az, mely önismeretemben segített, és az ott szerzett tapasztalatok, élmények, ismeretek alapján is elmondhatom:

„Naggyá nőttem erényeimben,
hibáimban is nagy vagyok.
Ha lassabban is, mint szeretném,
de csak előre haladok,
s minden fájást muszáj megfájnóm,
ha szívem leég is tövig –
mert ez a föld a szívem földje.”

Igen, Testvéreim, a négy előbb említett helység mellett Brassót is szívem földjének tekintem, és tudatában vagyok annak, hogy ahogyan életemben Alsósófalva nélkül nincsen Székelyudvarhely, Székelyudvarhely nélkül nincsen Kolozsvár, és Kolozsvár nélkül nincsen Székelykeresztúr, ugyanúgy mindezek nélkül nincsen Brassó sem. Mert ahogyan Bach Kunst der fuge-jében az egyszerű fűgákat az ellenfűgák, majd a többtémás fűgák és a tükörfűgák követik egy jól kidolgozott rendszerben; ugyanúgy életem meghatározó helységei a maguk egymást követő összefüggésrendszerében kellettek ahhoz, hogy én ma itt, Brassóban szolgálhassak.

Alap gondolatként az egyik legrövidebb bibliai könyv, Habakuk próféta könyve második fejezetének első versét választottam: *„Őrhelyemre állok, odaállok a bástyára, várva, hogy mit szól hozzám és mit felel panaszsomra.”* A bibliakritikusok, többek közt Gerhard von Rad is megállapították e versről, hogy utólag volt beillesztve Habakuk próféta könyvébe, és, ahogyan felénk mondani szokták, szinte „kilóg a sorból”, hiszen nem illeszkedik be a könyv szerkezetébe és annak üzenetébe. Az öt jajkiáltás elé tulajdonképpen azért van odahelyezve ez a vers, hogy biztosítsa a könyv egyensúlyát. Ugyanakkor az is igaz, hogy a *„várom, hogy mit szól hozzám és mit felel panaszsomra”* résznek megvan a párhuzama, hiszen a Habakuk könyve második részének második versétől kezdődően azt olvashatjuk, hogy az *„Úr válaszolt”* és a válaszában a tanulsága: *„Az elbizakodott ember nem őszinte lelkű, de az igaz ember a hite által él.”*

Kedves Testvéreim! A kiválasztott bibliai vers kapcsán nem kívánok teológiai exegézisbe belebonyolódni, csupán a próféta könyv számomra szóló üzenetét kívánom e lelkészbeiktatási istentisztelet keretein belül tolmácsolni.

„*Őrhelyemre állok, odaállok a bástyára*” – fogalmaz a szerző. Az egyik bibliai kommentár szerint ez a vers tulajdonképpen a prófétai funkció megerősítésének az igazolása. Az egyes szám első személyben fogalmazott őrhelyre való odaállást valóban prófétai nagyságú tetteknek hiszem, ám jómagam ezt az itteni odaállást csak többes szám, első személyben tudom megfogalmazni, valahogy így: „Őrhelyünkre állunk, odaállunk a bástyára”.

Mert ezt az odaállást – mivel nem vagyok képes prófétává válni – csak többes szám, első személyben vagyok/vagyunk képesek megvalósítani.

Ezért hálás vagyok mindazoknak, akik mellém álltak az ideállásban: feleségemnek és gyerekeimnek, akik vállalták a megszokottból való kilépést, a munkahely, az iskola, óvoda megváltozásával járó ismeretlen kihívásokat, és mellém álltak idejövetelemben; özvegy édesanyámnak, aki elfogadta döntésemet, és aggodva bár, de sikert kívánva biztatott; a brassói unitáriusoknak, akik meghívtak, és elfogadtak lelkészüknek; lelkész-kollégámnak, akivel együtt osztjuk meg az órállói felelősséget, és akitől nagyon sokat tanulhattam ittlétem alatt; a brassói gyülekezetek gondnokainak, keblitanácsosainak és híveinek, akikkel együtt rövid ittlétem alatt már nagyon szép és látványos megvalósításokat vihettünk végbe; remélem, hogy az együtt megkezdett úton ugyanilyen lelkesedéssel tudunk a jövőben is mindvégig együtt dolgozni és szép eredményeket elérni; egyházi előjáróimnak, akik segítettek döntésem meghozatalában, és megbíztak eme újabb, nemes feladattal, a brassói őrhelyre való állással; székelykeresztúri, kolozsvári, székelyudvarhelyi és alsósófalvi barátaimnak, ismerőseimnek, rokonaimnak, volt kollégáimnak, akik biztattak ez irányú döntésem meghozatala során, és akiknek őszinte segítőkészségére mindig is számíthattam, és ezután is számítani fogok; a San Diego-i testvérgyülekezetünk tagjainak, akik a nyáron, meglátva a Gyülekezeti Központunk renoválásáról a Facebookra feltett képeket, azonnal adományoztak annak javítására, és akik most is, lélekben együtt ünnepelnek velünk.

Az őrhelyen való megállásban pedig szükségem van, szükségünk van a testvérekezetek, a városvezetés, a magyarság képviselőinek a segítségére is, hisz nélkülük brassói tevékenységünk egyoldalúvá válna, öncélúvá válna; az ő mai jelenlétük azt példázza számomra/számunkra, hogy közösen tevékenykedhetünk magyarságunk megtartásáért, városunk életének szebbé tételéért.

Ezért az őrhelyen való megállást én együtt, közösen képzelem el családommal, lelkész-kollégámmal, brassói gyülekezeteink előjáróival, minden egyes tagjával, testvérgyülekezetünk és testvérekezetekünk előjáróival és híveivel, egyházkörünk és egyházunk vezetőivel, magyarságunk képviselőivel és a városvezetés tagjaival.

„*Figyelek, várva, hogy mit szól hozzám és mit felel panaszomra*” – írja a prófétai könyv szerzője. Itt, Brassóban, Salamon király elrejtett koronájának városában, a Cenk aljában, magyarságunk és unitárius hitünk eme őrhelyén, és mondjuk ki: végvárán az odafigyelést először is függőleges irányban képzelem el. Így Istenre figyelek, gondviselő Atyánkra, aki mindedig irányította lépteimet, akinek mindent köszönhetek: családomat, szeretteimet, barátaimat, volt kollégáimat és nem utolsósorban brassói híveimet, akikkel közösen számos dolgot sikerült megvalósítanom életemben. És ugyanakkor horizontális irányban is figyel-nem kell. Mert hiszem, hogy nemcsak függőleges irányban kell odafigyelnem, és nemcsak Isten válaszaira kell várnom, hanem vízszintes irányban, embertársaim hangját is meg kell hallanom. Mert nemcsak arra szeretnék odafigyelni, hogy miként szól hozzám Isten, akinek mindent köszönhetek; hanem szeretném meghallani az általa rám bízottak hangját, panaszát, kérdéseimre adott válaszait is. E függőleges és horizontális irány van megjelölve templomunk belsejének feliratán is: „*Szeresd az Urat... Szeresd felebarátodat*.” És ezt nemcsak a magam, hanem mindannyiunk számára kötelező felhívásnak tartom.

Így hát, Kedves Testvéreim, az alapgondolatként kiválasztott vers értelmében „*Őrhelyemre állok, odaállok a bástyára, várva, hogy mit szól hozzám és mit felel panaszomra*.”

Teszem ezt abban a tudatban, hogy

„Naggyá nőttem erényeimben,
hibáimban is nagy vagyok.
Ha lassabban is, mint szeretném,
de csak előre haladok,
s minden fájást muszáj megfájnóm,
ha szívem leég is tövig –
mert ez a föld a szívem földje.
És hát dolgozom, addig is,
amíg lábam beletörik
a negyvenkettes félcipőbe.”

A gyülekezet tagjaitól pedig azt kérem, hogy Albrecht Dürer szavaival imádkozzanak közös munkánk sikeréért:

„Urunk, adj jó papokat nekünk, ne olyanokat, amilyeneket megérdemlünk. Akik hivatásuk fenségét átérzik és azt nem saját fényüknek tekintik. Akik Neked szolgálni szeretnének és nem uralkodni akarnak Helyetted.

Akik a Te igazságodat hirdetik és a saját igazságukat terjesztik.

Aki a Te akaratodat kutatják és nem a sajátjukat erőltetik ránk.

Akik nem szégyellnek Rólad mindenütt beszélni, de tudnak tapintatosan magukról hallgatni.

Akik nem akkor nyugtalanok, ha Miattad őket éri bántás,
hanem mikor miattuk Téged ér ócsárlás.

Akik hiszik mindazt, amit tanítottál és azt nemcsak velünk elhitetni akarják.

Akik nem velünk együtt versengve gyűjtik az anyagiakat, hanem járják a gö-
röngyös utakat.

Végül, Urunk engedd megérteni, hogy ők is csak emberek,
és ők is minél jobban megértsék:
mi bennük keressük jóságos arcod fényét.”

Ámen.